



Šifra kandidata:

Državni izpitni center



M 2 2 0 1 0 3 1 1

PREDMATURITETNI PREIZKUS

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 1 ====

Šolski esej (najmanj 600 besed)

Torek, 8. marec 2022 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Priloga z izhodiščnim besedilom za razlagalni/interpretativni esej in konceptna lista so na perforiranih listih, ki jih kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje navodila za razpravljalni in razlagalni/interpretativni esej. Esaj naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

1.	2.

Pišite v izpitno polo z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiv esej bo ocenjen z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 1 prazno.



Konceptni list

Empty rectangular box for writing.



Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

**Priloga k izpitni poli 1 (M220-103-1-1)****Andrej Hieng: Čudežni Feliks (odlomek)**

Andrej Hieng: Čudežni Feliks. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021. 50–52.

Skobenski, ki ni bil vajen, da kdo drug vodi pogovor, je s pokroviteljskim nasmehom izjavil, kako se, po njegovem mnenju, nekateri oceanografski misteriji vse preveč obešajo na veliki zvon, in da bi on, če bi že moral izbirati, več pozornosti in ljubezni posvetil omenjeni mali božji postrvi, kot pa pošastim Marianskega jarka; predvsem, je dejal, bo do smrti trdil, da so najgloblje, najpomembnejše globeli tule, v človekovi notranjosti.

Potrkal se je po prsih. Potlej se je zarotniško namuznil.

– Vendar vam je šteti v dobro, mladenič, da rišete ribe. Od ribe ni daleč do ... no, saj veste o monogramu!

– Vem!

Gospe se je zazdelo, da so v pogovoru zašli, postala je nemirna, skušala si je pomagati s kulinariko, čeprav o kuhanju ni vedela kaj dosti. Omenila je, da je postrv najboljša med aprilom in septembrom in da naj tehta med četrt in pol kilograma; priporočala je kuhano in polito z zelo svežim maslom.

Očitno je bilo, da učenega, stremuškega mladeniča, ki je sedel na polovici riti, kuhane ribe čisto nič ne zanimajo, da mu celo vzbujajo odpor.

– Oh, seveda! Oh, seveda! je nestrpno mrmral.

Potem se je obrnil k Skobenskemu in vprašal:

– Kaj pa jesetri?

– Prosim?

– Prišlo mi je na misel, da mi boste kaj povedali o jesetrah. Vaše velikanske reke! Vaše velikanske ribe!

– Zbegali ste me. Ihtiologija ni moj fah.

Prvikrat se je zgodilo, da sta dekleta ugledali na Leonidu Jurjeviču znamenja nekakšne zadrege. Ozki obraz je prešinila rdečica, komaj opazna, a vendar, odkašljal se je za dlanjo in s posiljeno veselostjo priznal:

– Glej ga, fanta! Jesetri? Tabula rasa! Priznam! Analfabet na celi črti.

Bratranec Feliks je po željve stegnil vrat in potisnil debela očala proti sogovorniku, kot da si ga hoče do podrobnosti ogledati, preden ga bo zaskočil z novim vprašanjem.

– Nič hudega, pustimo jesetre! je dejal pomirljivo. Zanimajo me tudi eseni, gospod.

– Eseni?

– Eseni!

– Ločina? Judovska?

– Ja!

– Zelo zanimivo ...

– Morda prehitro menjavamo pogovor. Skačemo. Pardon! Se opravičujem zaradi nesistematičnosti pri spraševanju. Zelo mi je neprijetno, če vas s tem nadlegujem!

Ni še prav dorekel, ko se je Heda pretegnila, da so pod njeno težo zabrnele vzmeti v naslanjaču: oči so se ji zabliskale, planila je v smeh in se smejala v dolgem, vzpenjajočem se loku, bolj in bolj poredno.

Seveda so se vsi obrnili proti njej. Debeluška je nazadnje stišala smeh in prostodušno zinila:

– Leonid Jurjevič, saj vendar vidite, da vas vleče! Za norca vas ima!

Pozneje so krožile razne variante o dogodku.

Heda je trdila, da je bilo povsem otročje in nedolžno; sklicevala se je na pravice, ki jih imata šala ter norčija.

OBRNITE LIST.



Erna pa si je za večno zapomnila, kako sta Leonid in bratranec Feliks hkrati planila pokonci – Leonid je stol tudi prevrnil – kako sta stala sredi salona, smešno različna po višini, a vendarle oba dostojanstvena, kako je Feliks srepel v konice čevljev, medtem ko je skušal Rus nesramno deklo uloviti z očmi in jo ukrotiti; Erni se je istočasno zapisalo v spomin, da je mama odhitela k oknu, da ga je skušala odpreti: ni ji uspelo, potlej je od daleč zamahovala s pestjo proti Hedi; mrmrala je nekaj o impertinentni smrkliji in nehvaležnici. (Res čudna, ta zbeganost; ljudje so jo poznali kot premočrtno in rezko ženo: morda, tako je preudarila Erna, morda so se ob Leonidovi nepričakovani slabosti še njej malo zamajala tla pod nogami.)

Leonid Jurjevič se je priklonil kakor v Peterhofu.

– Gospodična Heda! je rekel z glasom, ki se je komaj zaznavno tresel. Vikal jo je. Vem, kaj so jesetri. Vem, kaj so eseni. Vem še marsikaj drugega, kot bi se bili lahko prepričali v dolgi dobi družinskega prijateljavanja. Jasno mi je, da me skušate imeti za norca vi, ne pa ta izobraženi in vljudni fant. Dal vam bom nekaj časa, da premislite, kakšen respekt mi morda dolgujete.

Debeluška je vzkliknila:

– Leonid Jurjevič, *vikate* me!

On se ni menil, z visoko vzdignjenim nosom je odkorakal iz salona in precej trdo zaprl vrata za seboj; gospa je bila nekaj trenutkov zbegana, ampak nazadnje je preskočila načela gostoljubja, ob šumenju plisiranega krila je pohitela za prijateljem, tudi ona je drlesnila z vrati, iz veže se je zaslišalo mešanje razdraženih glasov.

Koraki po veži, stopnice, koraki v prvem nadstropju.



1. RAZPRAVLJALNI ESEJ

ALI JE ODNOS OTROK DO STARŠEV V ROMANU ČUDEŽNI FELIKS PRIKAZAN STEREOTIPNO* ALI PRESENETLJIVO?

O čigavem odnosu do matere ali očeta ste največ razmišljali? Predstavite odnos izbranega otroka do matere ali do očeta in utemeljite, kaj je na ta odnos najbolj vplivalo. Presodite, ali je ta odnos tudi odraz otrokovega značaja. Primerjajte izbrani odnos s še enim odnosom do matere ali očeta v romanu in oba odnosa tudi ovrednotite. Opredelite se do vprašanja v naslovu eseja.

* stereotipen: *ustaljen ali pogosto se ponavljajoč zlasti glede na obliko, okoliščine*: stereotipen izbor pesmi; stereotipne predstave o življenju; stereotipno poročilo

Prirejeno po: Slovar slovenskega knjižnega jezika, druga, dopolnjena in deloma prenovljena izdaja, www.fran.si.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 600 besed.

2. RAZLAGALNI/INTERPRETATIVNI ESEJ

Andrej Hieng: Čudežni Feliks (odlomek)

Andrej Hieng: Čudežni Feliks. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021. 50–52.

Odlomek umestite v celoten roman, tako da ga povežete s predhodnim dogajanjem. Kako ste doživeli Feliksa in Skobenskega v odlomku? Predstavite vzdušje v odlomku in pojasnite, katera jezikovna in slogovna sredstva ter pripovedni postopki ga ustvarjajo. Presodite, ravnanju katere osebe bi bilo vaše ravnanje najbolj podobno in ravnanju katere osebe najmanj podobno, če bi se znašli v podobnih okoliščinah, kakršne so v odlomku.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 600 besed.

